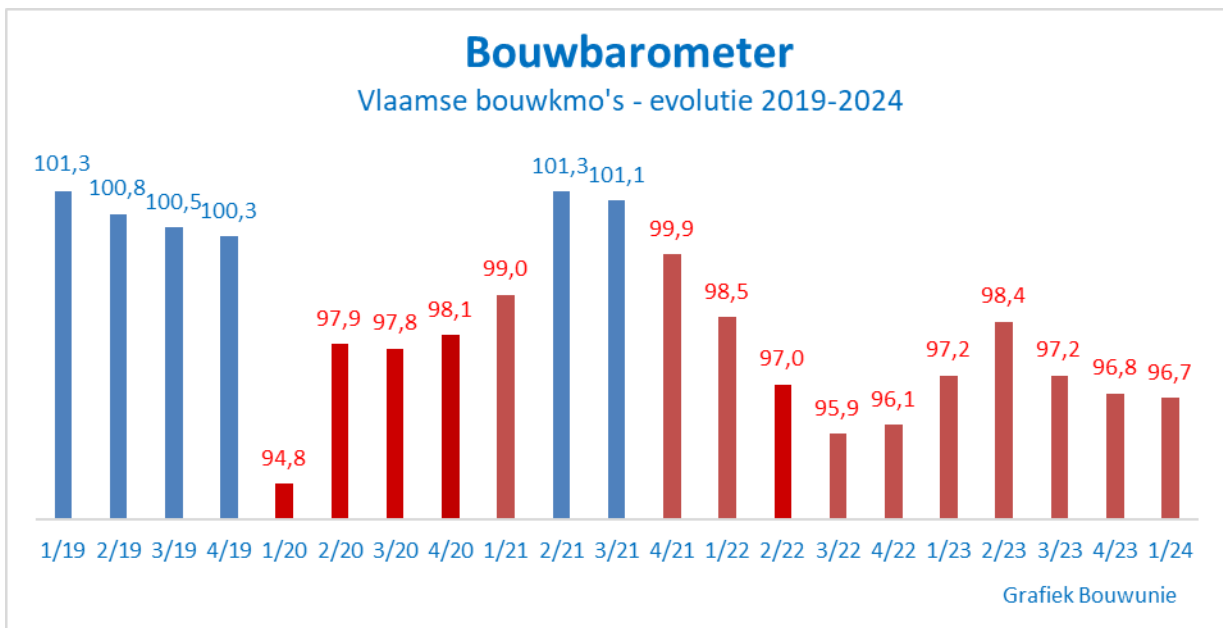

Bouwbarometer blijft op laag niveau hangen maar er lijkt beterschap op komst

Het bouwondernemersvertrouwen brandt op een laag pitje. Ook in het eerste kwartaal van 2024 scoort de bouwbarometer ondermaats. 96,7 is quasi even laag als in het vorige kwartaal (96,8) en nog altijd ver verwijderd van de gezonde grens van 100,0 waar economisch positieve en negatieve evoluties elkaar in evenwicht houden. De bouwondernemers maken zich vooral zorgen over de hoge ondernemerskosten en hun lage winstgevendheid.

Maar er is een lichtpuntje. De orderboekjes van de Vlaamse bouwbedrijven zijn opvallend beter en verder in de tijd gevuld.

Beter gevulde orderboeken

1 op 4 bouwbedrijven heeft in het eerste kwartaal van 2024 meer werk dan in het laatste van 2023. Bij 1 op 3 is dat minder. 6 op 10 verwacht hierin geen grote veranderingen in de komende drie maanden. 1 op 4 denkt dat het minder zal zijn. 1 op 7 verwacht meer werk te hebben.

Dat is nog niet echt goed maar toch al beter dan op het einde van 2023 toen bijna 4 op 10 zijn werkvolume zag slinken. Vooral de woningbouw gaat door zwaar weer, zoals we in het vorige kwartaal al uitgebreid toelichtten¹. Een lichtpuntje daar ten opzichte van het vorige kwartaal is dat intussen de regeling voor de toepassing van het verlaagde btw-tarief op sloop en heropbouw uitgebreid is naar investeerders die de nieuwe woningen voor minstens 15 jaar verhuren.

Hoopgevend is alleszins dat de orderboekjes nu beter en verder in de tijd gevuld zijn. 28% van de bouwbedrijven heeft nog voor meer dan zes maanden werk, waarvan 9% voor meer dan 9 maanden. 35% heeft nog werk voor 3 tot 6 maanden en 37% voor minder dan 3 maanden. Eind vorig jaar was dat respectievelijk 15% en 5%, 32% en 43%.

¹ <https://www.bouwunie.be/nl/theme/Bouwsector-in-cijfers/Bouwbarometer/bouwbarometer-2023-Q4>

Minder personeel

Sinds de zomer van 2023 zien we de tewerkstelling in de Vlaamse bouwbedrijven negatief evolueren. Omwille van het lagere werkvolume. Maar ook om kostenbesparende redenen waardoor sommige bouwbedrijven werknemers die weggaan, bv. door pensioen, niet vervangen. En sommige bouwbedrijven kiezen er bewust voor om met minder eigen mensen te werken en voor bepaalde werken een beroep te doen op onderaannemers of meer samen te werken met collega-bedrijven. Echte ontslagen zijn vrij uitzonderlijk in de bouwsector. Die vallen alleen maar als het echt niet anders kan want de nood aan meer en goed geschoolde mensen blijft hoog in de bouw.

In het eerste kwartaal van 2024 zijn er opnieuw meer bouwbedrijven die met minder mensen werken (17%) dan dat er extra mensen hebben aangeworven (11%). In de eerstvolgende weken willen of moeten 19% van de ondervraagde bouwbedrijven afslanken en zullen 15% extra mensen aanwerven.

Bouwondernemers bezorgd over winstgevendheid bedrijf

De winstgevendheid blijft hét grote zorgenkind van de Vlaamse bouwbedrijven. Ook nu zegt 1 op 3 dat de winstgevendheid van het bedrijf de jongste drie maanden is afgenomen tegenover 1 op 10 die zijn rentabiliteit heeft zien toenemen. En een even laag aantal voorziet een echte verbetering voor de eerstvolgende maanden terwijl 1 op 3 een achteruitgang verwacht. Dat is wel beter dan in het vorige kwartaal toen 4 op 10 van een daling spraken.

Grote boosdoeners zijn de hoge ondernemerkosten, maar ook het grote aantal slechte betalers die druk zetten op de financiële gezondheid van de bouwbedrijven. 1 op 3 heeft daar meer last van. Veel klanten en opdrachtgevers betalen hun facturen te laat, gedeeltelijk of zelfs helemaal niet. Tegelijkertijd dringen leveranciers aan op een snelle of minstens tijdige betaling van hun facturen wat het niet gemakkelijk maakt.

Amper 49% van de ondervraagde bouwbedrijven werken vandaag met winstgevende prijzen, wat eigenlijk een evidentie zou moeten zijn voor alle bedrijven. Dat is slechter dan in voorgaande kwartalen (ter info: in het laatste kwartaal van 2023 was dat 54%). 4% werkt met verlieslatende prijzen. De rest werkt break-even.

Heel wat bouwbedrijven kampen dus met een wankelende financiële gezondheid. Reserves opbouwen of zelf investeringen doen, zit er voor hen niet in.

Onrust over economische situatie

De 'tevredenheid met de economische situatie' ligt historisch laag en neemt zelfs nog af. 61% van de bouwondernemers is daarover uitgesproken misnoegd. Nog meer dus dan de 57% van het vierde kwartaal van vorig jaar.

Nog uitzonderlijker is dat 33% ontevreden is over de algemene toestand van het eigen bedrijf. Dat is abnormaal veel, en nog meer dan de 29% van het vorige kwartaal.

Onnodig te herhalen dat de ongerustheid in de sector groot is en blijft.

o o o

Bouwunie maakt sinds 1996 de bouwbarometer op. Het is dé conjunctuurindicator voor de Vlaamse kmo-bedrijven en zelfstandige ondernemers uit de ruime bouwsector, d.i. ruwbouw, afwerking, installatiesector en infrastructuurwerken.

Waarden boven index 100 wijzen op een positief evoluerende conjunctuur, waarden onder index 100 wijzen op een negatief evoluerende conjunctuur.

De huidige bouwbarometerenquête werd afgenomen eind maart 2024 via Medallia Agile Research.

Nog belangrijk om weten

De bouwbarometerbevraging wordt afgenomen bij een vast panel van Vlaamse bouwkmo's (zowel algemene aannemers als woningbouwers, ruwbouwaannemers, schrijnwerkers, installateurs van technieken, schilders, dakwerkers, wegenbouwers, infrabedrijven, ...) en dit 4 x per jaar. Het zijn dus dezelfde bedrijven die elk kwartaal dezelfde vragen beantwoorden. Dit laat toe om echt te vergelijken en evoluties te zien.

Info: Anja Larik, economisch adviseur Bouwunie, tel. 02 588 42 01, mail anja.larik@bouwunie.be